

Rättsläget – allmän sammankomst mm.

16 kap. BrB Om brott mot allmän ordning

1 §

Stör folksamling allmän ordning genom att ådagalägga uppsåt att med förenat våld sätta sig upp mot myndighet eller eljest framtvunga eller hindra viss åtgärd och skingrar den sig ej på myndighets befallning, dömes för upplopp, anstiftare och anförare till fängelse i högst fyra år och annan deltagare i folksamlingens förehavande till böter eller fängelse i högst två år. Om folksamlingen skingrar sig på myndighets befallning, dömes anstiftare och anförare för upplopp till böter eller fängelse i högst två år.

2 §

Har folksamling, med uppsåt som i 1 § sägs, gått till förenat våld å person eller egendom, dömes, vare sig myndighet var tillstädes eller ej, för våldsamt upplopp, anstiftare och anförare till fängelse i högst tio år och annan deltagare i folksamlingens förehavande till böter eller fängelse i högst fyra år.

3 §

Underlåter deltagare i folksamling som stör allmän ordning att efterkomma för ordningens upprätthållande meddelad befallning eller intränger han på område som blivit för sådant ändamål fridlyst eller avspärrat, dömes, om ej upplopp föreligger, för ohörsamhet mot ordningsmakten till böter eller fängelse i högst sex månader.

”Motdemonstration”

Grundregel; alla demonstrationer åtnjuter samma grundlagsskydd. Skyddet är emellertid inte obegränsat.

Deltagare som "stör" demonstration med endast plakat, banderoller eller flaggor, eller lugn uppläsning av en appell, bör inte fällas till ansvar enligt denna paragraf.

Om motdemonstranterna däremot genom skrik och skrån eller på annat sätt uppträder på ett sådan sätt att förfarandet når upp till ofredandenivån, bär de kunna dömas för störande av allmän sammankomst.

17 kap om brott mot allmän verksamhet

1 §

Den som med våld eller hot om våld förgriper sig å någon i hans myndighetsutövning eller för att tvinga honom till eller hindra honom från åtgärd däri eller hämnas för sådan åtgärd, dömes för våld eller hot mot tjänsteman till fängelse i högst fyra år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma skall gälla, om någon sålunda förgriper sig mot den som tidigare har utövat myndighet för vad denne däri gjort eller underlåtit. Lag 1975:667.

2 §

Den som, annorledes än i 1 § sägs, för att tvinga eller hindra någon i hans myndighetsutövning eller för att hämnas för åtgärd däri, otillbörligen företager gärning, som för honom medför lidande, skada eller annan olägenhet, eller hotar därmed, dömes för förgripelse mot tjänsteman till böter eller fängelse i högst sex månader.

Är brottet grovt, dömes till fängelse i högst fyra år. Lag 1975:667

4 §

Den som, utan att fall är för handen som förut i detta kapitel är sagt, genom att sätta sig till motvärn eller eljest med våld söker hindra någon i hans myndighetsutövning dömes för våldsamt motstånd till böter eller fängelse i högst sex månader. Lag 1975:667.

5 §

Vad i 1, 2 och 4 §§ stadgas skall ock gälla, om någon på sätt som i nämnda paragrafer sägs förgriper sig mot eller hindrar den, som enligt särskild föreskrift skall åtnjuta samma skydd som är förenat med myndighetsutövning eller som är eller har varit kallad att biträda förättningsman vid åtgärd som omfattas av sådant skydd. Lag 1975:667.

16 kap BrB 8 § Hets mot folkgrupp

Den som i uttalande eller i annat meddelande som sprids hotar eller uttrycker missaktning för folkgrupp eller annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning, döms för hets mot folkgrupp till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter.

Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om meddelandet haft ett särskilt hotfullt eller kränkande innehåll och spritts till ett stort antal personer på ett sätt som varit ägnat att väcka betydande uppmärksamhet. Lag 2002:80.

Tryckfrihetsförordningen

1 kap 5 §

Denna förordning äger tillämpning å skrift, som framställts i tryckpress. Den skall ock tillämpas å skrift, som mångfaldigats genom stencilering, fotokopiering eller liknande tekniskt förfarande, om

- utgivningsbevis gäller för skriften; eller
- skriften är försedd med beteckning, som utvisar att den är mångfaldigad, samt i anslutning därtill tydliga uppgifter om vem som har mångfaldigat skriften och om ort och år för mångfaldigandet.

Bestämmelse i förordningen som har avseende å skrift som framställts i tryckpress eller å tryckning skall, när ej annat anges, äga motsvarande tillämpning å annan skrift, varå förordningen enligt första stycket är tillämplig, eller å mångfaldigande av sådan skrift. Till skrift hänföres bild, även om den ej åtföljes av text. Lag (1976:955).

Rekvisten för hets mot folkgrupp innehåller tre delar och samtliga måste vara uppfyllda:

Den brottsliga handlingen:

- hot eller uttryck för missaktning
- uttalande eller annat meddelande som sprids
- gärningen skall avse folkgrupp eller annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning

Lag (2005:900) om förbud mot maskering i vissa fall:

1 § Den som på allmän plats deltar i en allmän sammankomst enligt ordningslagen (1993:1617), som utgör demonstration eller som annars hålls för överläggning, opinionsyttring eller upplysning i allmän eller enskild angelägenhet, får inte helt eller delvis täcka ansiktet på ett sätt som försvårar identifikation, om det vid sammankomsten uppkommer en störning av den allmänna ordningen eller en omedelbar fara för en sådan störning. Detsamma gäller den som på allmän plats deltar i en folksamling, som inte utgör allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagen, om folksamlingen genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna. Förbudet gäller inte den som täcker ansiktet av religiösa skäl. Det gäller inte heller i den utsträckning deltagare i en allmän sammankomst, som avses i första stycket, med stöd av 2 kap. 11 a § ordningslagen fått tillstånd att helt eller delvis täcka ansiktet.

2 § Den som uppsåtligen bryter mot 1 § första stycket skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

3 § Egendom som använts för att täcka ansiktet vid brott enligt denna lag får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl för det.

En förutsättning för att brott skall kunna ske är att demonstrationen/händelsen bedöms vara en allmän sammankomst enligt ordningslagen. Är någon delvis eller helt maskerad över ansiktet i syfte (uppsåtligt) att försvåra identifiering och det uppkommer en störning av den allmänna ordningen eller en omedelbar fara för en sådan störning är rekvisiten uppnådda.

Definition av störning

I propositionen (2005/06:11) sid 39 nämns en definition av störning.

”För att uppfylla ett av syftena med förbudet –att genom förebyggande ingripanden kunna undvika sammanstötningar - är det angeläget att förbudet inträder redan när det föreligger en omedelbar fara för en ordningsstörning. Om polisen vid exempelvis en årligen återkommande manifestation, där allvarliga ordningsstörningar sedan tidigare är väl dokumenterade, i ett tidigt skede av oroligheterna kan ingripa mot de ledande personer som börjar att maskera sig, avmaskera dem och ta maskeringen i beslag, skulle det sannolikt ha en avhållande och lugnande effekt på andra personer som deltar i manifestationen. Om polisen inte ges möjlighet att ingripa mot maskeringen i tid kan den oroliga situationen däremot eskalera och det blir svårare att avbryta den.”